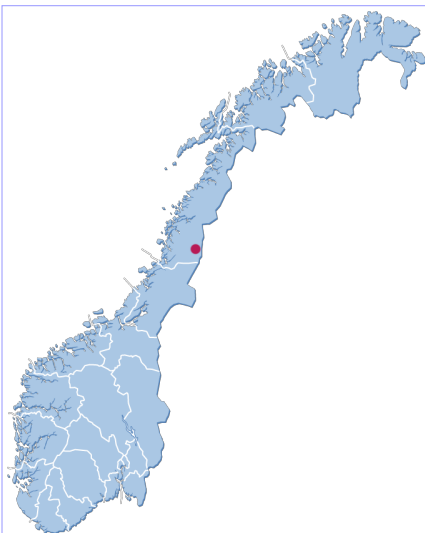
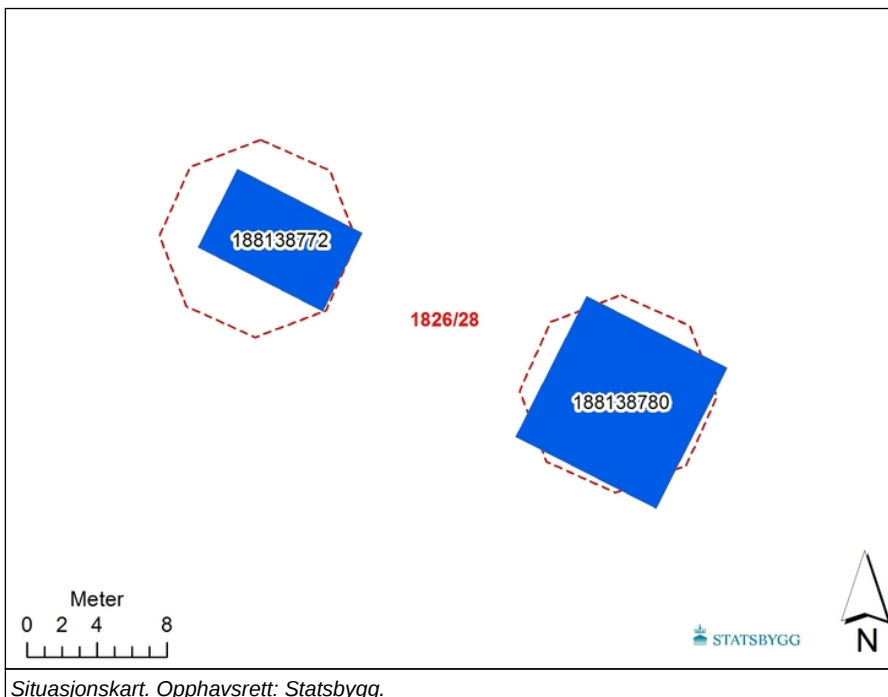

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke:	Nordland
Kommune:	1826/Hattfjelldal
Opprinnelig funksjon:	Fjellstue
Nåværende funksjon:	Fjellstue
Foreslått vernekategori:	Verneklasse 1, fredning
Totalt antall bygg:	2

Situasjonskart. Opphavsrett: Statsbygg.

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
10701	FJELLSTUE	1938 - 1938	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	188138772	28/2
10702	STALL	1897 - 1898	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	188138780	28/2

Vern kompleks

Formål:	Formålet er å sikre fjellstueanlegget som et viktig samisk kulturminne.
Begrunnelse:	Harvasstua (fjellstueanlegget) er et enestående samisk og statlig kulturminne og en viktig del av Lappeoppsynsstasjonen. Den har vært og er fortsatt i bruk av Sameskolen i Hattfjelldal. Anlegget dokumenterer historie om samiske nærings- og rettighetsforhold og statens engasjement på området. Fjellstua og stall er også samferdselshistorisk viktige.
Omfang:	Fjellstua og stallen.

Beskrivelse kulturmiljø

Komplekset består av fjellstue, stallbygning og en liten utedo. Fjellstua ligger lengst sør i Susendalen ved en gammel ferdavei over fjellet til Sverige og fungerte som overnattingssted i forbindelse med handel og ferdsel over grensa. Bilveien på norsk side slutter her.

Ifølge St. meld. nr. 10 1932 (s 268) ble Harvassdal fjellstue bygd i 1897. Videre angis en tømret stall til 14 hester. I 1915 flyttet til lappeoppsynsstasjonen.

Lappeoppsynsstasjonen ble besluttet opprettet av Landbruksdepartementet i 1912, og i 1914-15 ble hus for stasjonen bygd i nærheten av fjellstua. På 1930-tallet ble lappeoppsynsstasjonen utvidet til et større gårdsanlegg. Oppsynsmannen fungerte som fjellstuebestyrer, betjente rikstelefon og var tollvakt.

Fjellstuedelen av anlegget tilhørte fjellstuevesenet og ble i likhet med de andre av statens fjellstuer overført fra Landbruksdepartementet til Samferdselsdepartementet i 1945. Lappeoppsynsstasjonen forble under Landbruksdepartementet. Stasjonsdriften ble lagt ned i 1972, og forvaltningen av eiendommen kom under Statskog. Fjellstua og ferdastallen forvaltes av Statsbygg og benyttes av Sameskolen i Hattfjelldal. Grunnen forvaltes av Statskog.

Se også eiendomshistorikk.

Eiendomshistorikk

Dagens fjellstue er fra ca 1938 og ligger på sin opprinnelige plass. Stallen er fra 1898, men ligger ikke på opprinnelig plassering.

Med utgangspunkt i den eksisterende fjellstua/ferdastallen ble det i 1914-15 oppført et våningshus og uthus for Lappeoppsynsmannen. Den tette forbindelsen mellom fjellstuedriften og lappeoppsynet kommer også til uttrykk i St. meld. nr. 10 1932 der det står at "Fjellstuemannen" var tillagt bruksrett over 600 mål av statsskogen og hadde plikt til å dyrke opp minst 1/2 mål hvert år.

Lappeoppsynsmannen kontrollerte grenseoverskridelser i området i forbindelse med reindrifta, spesielt de svenske samenes reindrift på norsk side. Dette var den eneste lappeoppsynsstasjonen som ble opprettet, og systemet ble avviklet i 1972. Oppsynsmannen drev samtidig eget gårdsbruk. Oppgaven som oppsynsmann ble utført i tre generasjoner av samme familie.

Landbruksdepartementet utredet i år 2000 framtidig eierskap og eventuell avhending, og i den forbindelse ga Sametinget og Riksantikvaren sine vurderinger av Lappeoppsynsstasjonens verneverdi.

Utdrag fra Riksantikvarens brev 29.01.2001 til Landbruksdepartementet: "Bygningsmiljøet ved Harvasstua (lappeoppsynsstasjon) er i seg selv ikke spesielt representativt eller sjeldent, og har vært endret flere ganger. Lappeoppsynsstasjonen har derimot stor verdi som dokument om den samiske reindriftshistorien i området og dens møte med storsamfunnets betingelser og kontroll. Stasjonen har derfor stor kulturhistorisk og symbolsk verdi for den samiske befolkning".

Fjellstuedelen av anlegget tilhørte fjellstuevesenet og ble i likhet med de andre av statens fjellstuer overført fra Landbruksdepartementet til Samferdselsdepartementet i 1945. Lappeoppsynsstasjonen forble under Landbruksdepartementet. Stasjonsdriften ble lagt ned i 1972, og forvaltningen av eiendommen kom under Statskog. Fjellstua og ferdastallen forvaltes av Statsbygg og benyttes av Sameskolen i Hattfjelldal. Grunnen forvaltes av Statskog.

Kilder:

St. meld. nr. 10 1922 s. 173, 1932 s. 268 og 276, 1949 s. 248, 1958 s. 320 og 407.

SEFRAX-registrert (stallen) i 1986.

Brev 10.11.2000 fra Sametinget til Riksantikvaren og brev 29.01.2001 fra Riksantikvaren til Landbruksdepartementet (RAs saksnr 2000/752-3 og 4).

Verneverdige bygg

Byggnr: 10701

GAB nr: 188138772

Navn: FJELLSTUE

Oppført: 1938 - 1938

Byggnr: 10702

GAB nr: 188138780

Navn: STALL

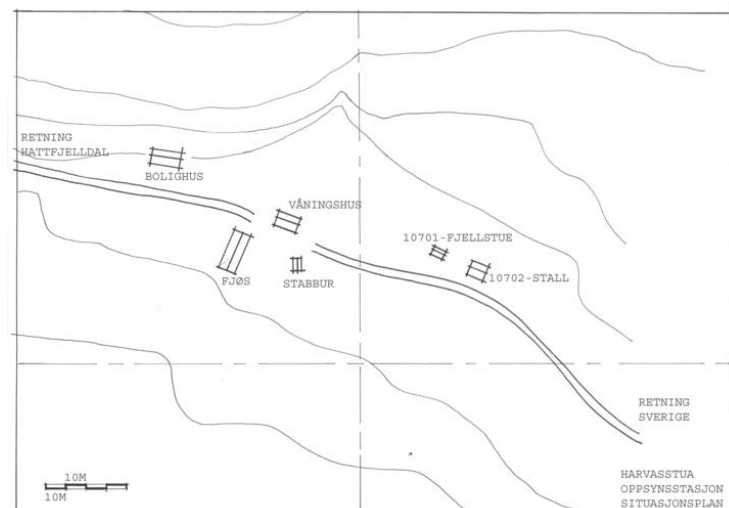
Oppført: 1897 - 1898

Fjellstua med stall og utedo (nordvest). Opphavsrett: Statsbygg.

Fjellstua med stall (sørvest). Opphavsrett: Statsbygg.

Fjellstua med stall (sørøst). Opphavsrett: Statsbygg.

Harvasstua med stall ligger til høyre, og Lappeoppsynsstasjonens bygninger til venstre. Opphavsrett: Statsbygg.

Fjellstua sett fra gårdstunet til den tidligere lappoppsynsstasjonen. Opphavsrett: Statsbygg.